

Daghemmens och gruppfamiljedaghemmens arbetsplan för verksamhetsåret 1.8.2016 - 31.7.2017

Inledning

Enligt barnomsorgslag för landskapet Åland 2011:80 15§ har varje daghem och gruppfamiljedaghem skyldighet att ha en arbetsplan som beskriver genomförandet av barnomsorgens målsättning enligt barnomsorgslag för landskapet Åland 2§ samt sådana anvisningar som landskapsregeringen utfärdat i enlighet med 25§.

Mariehamns stad följer i stort den rekommendation till mall för arbetsplan som Ålands landskapsregering utgivit. Mariehamns stad har en gemensam arbetsplan för stadens daghem och gruppfamiljedaghem. Med utgångspunkt från stadens gemensamma arbetsplan görs vidare planering för verksamheten. Vårdnadshavare informeras om gällande styrdokument samt enhetens planering.

Arbetsplanen ska uppdateras årligen och föras till socialnämnden för beslut senast i juni månad.

Barnomsorgens målsättningar enligt barnomsorgslagen och enligt grunderna för förundervisningen för Landskapet Åland förverkligas på följande sätt:

a) Barnets bästa beaktas som grund för verksamheten

Vår målsättning är att genom god pedagogisk verksamhet, där god omvårdnad, rikliga lekmöjligheter, fostran och lärande ingår, bidra till barnets allsidiga utveckling. Verksamheten på daghemmet lägger grunden till ett livslångt lärande. Den skall vara rolig, trygg och lärorik för alla barn samt utgå från barnets olika förutsättningar och behov.

I mån av möjlighet får barnet vara med och påverka den dagliga verksamheten. Alla barn behöver inte göra samma sak utan kan få välja efter egna intressen. Barnet kan påverka innehållet i samlingen, komma med önsknings beträffande val av teman samt aktiviteter utanför daghemmet.

Varje barn skall kunna känna tilltro till sin egen förmåga att tänka själv, handla och lära sig. Barnet upplever och lär med alla sinnen och hela kroppen!

b) Goda lekmöjligheter

Leken genomsyrar all verksamhet på våra daghem. Leken och skapandet är barnets sätt att inhämta kunskap och utveckla fantasin. I leken tränar barnet sin förmåga till inlevelse, kommunikation och symboliskt tänkande samt lär sig samarbeta och lösa problem. Genom lek och dagliga rutiner lär sig barnet turtagning, samarbete och att ta hänsyn till varandra. I leken upplever och lär sig barnet även att hantera händelser och känslor. I verksamheten använder vi oss av både den fria och den ledda leken.

c) God omvårdnad och individualiserat bemötande

Verksamheten skall vara trygg, utvecklande och lärorik för alla barn utifrån var och ens förutsättningar och mognad. Barnets primära behov skall tillfredsställas genom att barnet serveras en god och välbalanserad kost, ges möjlighet till vila samt till fysisk aktivitet både ute och inne. Barnet skall uppmärksammas och verksamheten skall ge varje barn möjlighet till "eget rum" i gruppen samt möjlighet till eftertanke. Barnet har rätt till lek, vila och fritid enligt ålder och utvecklingsnivå (FN:s konvention om barnens rättigheter artikel 31).

Personalen på daghemmet känner till Konventionen om barnens rättigheter och jobbar enligt de fyra grundprinciperna.

- Barnets bästa skall alltid komma i första rummet. När personalen planerar eller tar beslut som rör barnen reflekterar de över vilket sätt som är det bästa för barnet (art nr 3)
- Barnet har rätt att uttrycka sin mening i alla frågor som berör det. Detta görs i dialog med barnet (art nr 12)
- Barnet har rätt att utvecklas. Det pedagogiska arbetet och miljön planeras så att varje barn har möjlighet att utvecklas utifrån sina förutsättningar (art nr 6)
- Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras (art nr 2)

d) Demokrati och rättvisa, förebyggande mobbningsarbete

Varje individ skall ha samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter att bli uppmärksammade och mötas med respekt. Barnet uppmuntras till empati och förståelse för andra genom att stödja hen i att våga uttrycka sina önskemål samt att visa känslor. Vi strävar efter att barnet ska lära sig visa hänsyn till andra och ta ansvar för sina handlingar. Vi eftersträvar att förstärka barnets självkänsla med att ge uppmuntran och positiv återkoppling.

- Vi tar avstånd från företeelser som strider mot samhällets lagar och förordningar
 - Vi tar avstånd från och ingriper mot fysisk och psykisk misshandel
- Vi arbetar förebyggande och mot mobbning enligt barnomsorgens antimobbingsplan.

e) Jämställt bemötande av flickor och pojkar

Ålands landskapsregering antog 2010 en handlingsplan för integrering av genus och jämställdhetsperspektiv i den åländska barnomsorgen. All barnomsorgspersonal skall verka för alla människors lika värde samt synliggöra rättvisa och jämställdhet. Vuxnas sätt att bemöta flickor och pojkar liksom de krav och förväntningar som ställs på dem bidrar till att forma en uppfattning om vad som anses kvinnligt och manligt. Personalen ska motverka traditionella könsmonster och könsroller och ge flickor och pojkar samma möjligheter att pröva och utveckla förmågor och intressen utan begränsningar.

Jämställdhetsarbetet handlar om att vidga barnets möjligheter, inte begränsa. Att arbeta med jämställdhet syftar till att ge barnet god självkänsla och stärkt självförtroende.

Alla avdelningar arbetar fram ett eget dokument om hur de arbetar praktiskt med jämställdhet, vilket uppdateras årligen samt vid behov.

Stora delar av personalen har deltagit i utbildning om jämställdhet och ytterligare fortbildning är planerad. 2016 genomförs fortbildning i likabehandlingsarbete i samarbete med landskapsregeringen.

f) Ett gott samarbete med hemmen

Vårdnadshavare har huvudansvaret för barnets fostran, lärande och utveckling. Personalens yrkesmässiga kunskaper skall fungera som ett komplement i barnets utveckling. En god kommunikation är en grundförutsättning för ett gott samarbete mellan familjen och daghemmets personal. Vårt mål är att barn och vårdnadshavare skall känna förtroende för barnomsorgspersonalen.

- Muntlig information
- Skriftlig information
- Kommunikation genom lärplattformen UNIKUM
- Informationsmöte ca 1 – 2 gånger per år
- Utvecklingssamtal erbjuds en gång per år eller vid behov

g) De vuxna som goda förebilder

Vuxna ska vara goda förebilder genom att vara reflekterande och självkritiska. Vi arbetar aktivt med att vara medvetna om språkbruk, kommunikation och de normer som råder. Diskussioner och övningar kring värdegrundsfrågor genomförs regelbundet på personalträffar.

Vi ser varandras olikheter som en styrka.

h) Ett medvetet stöd till barnets sociala och emotionella utveckling

Personalen arbetar regelbundet med barnets självutveckling till exempel genom samarbetsövningar, konflikthantering och gemensamma samlingar.

Verksamheten präglas av omsorg om individen och strävan till att barnets förmåga till empati utvecklas. Vi vill stärka barnets självkänsla, självförtroende och tillit. Vidare ska personalen se till att varje barn utvecklar sin förmåga att fungera enskilt och i grupp, att hantera konflikter och förstå rättigheter och skyldigheter samt ta ansvar för gemensamma regler.

i) Stödet av den kognitiva utvecklingen

Personalen väcker barnets nyfikenhet att lära genom att låta hen upptäcka, utforska sin omvärld och experimentera. Det ska vara roligt, intressant och spännande!

Vi arbetar med förundervisning enligt *Grunderna för förundervisningen för barnomsorgen i landskapet Åland*.

j) Barnets behov av tillräcklig fysisk aktivitet

Barnet upplever och lär med alla sinnen och hela kroppen. Varje barn utvecklar sin motorik, koordinationsförmåga och kroppsuppfattning med hjälp av vuxenledd rörelselek, lekar och promenader i skog och mark. Fysisk aktivitet är en del av den dagliga rutinen.

Barnet skall lära sig att värna om sin hälsa och sitt välbefinnande samt om sin omgivning.

k) Etik och livsåskådning

Den enskildes trosuppfattning hör till den privata sfären och hör inte till den kommunala barnomsorgens uppgift. Därtill är Mariehamn mångkulturellt och en mångfald trosuppfattningar finns representerade på daghemmen, liksom familjer som inte är medlemmar i trossamfund. Barnomsorgen strävar efter att vara inkluderande. Enligt *Grunderna för förundervisningen för barnomsorgen i landskapet Åland* hör det däremot till daghemmets uppgift att visa att det finns en mångfald livsåskådningar i vårt samhälle samt ta upp hur man firar högtider i olika kulturer.

l) Stöd till flerspråkiga barn

Enligt Landskapsregeringens rapport "Stöd för barn i barnomsorgen med annat modersmål än svenska" (2005) är det viktigt att stöda barnets positiva identitetsutveckling genom att värdesätta, respektera, bekräfta och synliggöra barnets eget modersmål.

Stadens barnomsorg är idag en mångkulturell mötesplats. Personalen ska uppmärksamma flerspråkiga barn så att de får ett pedagogiskt stöd att förstärka och utveckla sina kunskaper i det svenska språket.

Detta stöd förverkligas i den ordinarie verksamheten så att barnet ägnas särskild uppmärksamhet, uppmuntras och utmanas att använda språket vid samtal och i lek. Barnets språk och tänkande stimuleras genom att den vuxne tillsammans med barnet läser och berättar sagor, dikter, rim och ramsor samt genom sång, musik och rytmik.

Vid behov får flerspråkiga barn utökat stöd individuellt eller i grupp.

1. Förverkligandet av målen i de centrala ämnesinriktningarna

Arbets sättet är temainriktat, vilket innebär att de olika ämnena är integrerade i den dagliga verksamheten. Barnet hämtar sina kunskaper i konkreta upplevelser som hen så småningom omsätter till mer abstrakt tänkande. Barnet behöver i inlärnings situationer en balans mellan teori och praktiska situationer. Genom leken stöds barnets utveckling på ett mångsidigt sätt som stämmer överens med de centrala ämnesinriktningarna som noggrant är beskrivna i *Grunderna för förundervisningen för barnomsorgen i landskapet Åland*.

2. Specialpedagogiskt och mångprofessionellt stöd

Specialpedagogiskt stöd ges när allmänpedagogiskt stöd inte är tillräckligt. För att hjälpa barnet i behov av särskilt stöd finns stödtjänster.

Grundläggande stödtjänster kan ges av: Barntädgårdslärare, specialbarntädgårdslärare, skol/barnomsorgspsykolog, barnskötare, assistenter, barnrådgivningen, kommunalt socialt stöd.

Mångprofessionella stödtjänster kan ges av: tal-, ergo- och fysioterapi, barn- och ungdomspsykiatri (BUP).

Vid behov upprättas en handlingsplan för det enskilda barnet. Allt stöd ges i samråd med vårdnadshavare.

3. Rutiner för skolberedskapsförberedelser och samarbete med grundskolan

September - oktober

Barntädgårdsläraren gör KTI (Kontrollerad Tecknings lakttagelse) och går igenom denna med ansvarig specialbarntädgårdslärare samt vid behov psykolog.

Informationsmöte för förundervisningsbarnens vårdnadshavare hålls där grunderna för förundervisningen går igenom. Under hösten håller specialbarntädgårdslärare uppföljningssamtal med lärarna i skolan gällande de barn som börjat årskurs ett.

Januari – maj

Skolberedskapsobservation genomförs av specialbarntädgårdslärare.

Överföringssamtal från daghem till skola hålls utgående från Axets överföringsblankett. Axet är ett observationsmaterial med syfte att följa med barnets utveckling på daghemmet. Axet används i hela landskapet Åland. Barntädgårdslärare träffar skolans lärare, speciallärare, kuratorer, rektor samt fritidshemsföreståndaren för att informera om de blivande skolbarnen, dock endast om vårdnadshavare har gett sitt medgivande. Barnomsorgs- och skolpsykolog finns tillhanda vid behov.

Lärare från skolorna besöker daghemmen för att bekanta sig med sina blivande elever och barnen besöker sina respektive skolor för att bekanta sig med skolmiljön.

4. Daghemmets säkerhetsplan

Mariehamns stad har en säkerhetsplan, vilken revideras årligen i föreståndargruppen. Säkerhetsplanen tas enligt beslut i socialnämnden till politisk behandling en gång per mandatperiod. All pedagogisk personal går regelbundet, vart tredje år, en heldagskurs i första hjälp arrangerad av Räddningsverket i Mariehamn.

Denna arbetsplan uppdaterades 02.06 2016.